

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE OWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:3

Onder redactie van Prof. Dr K. SCHILDER, Kampen.

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; N. Baas, Amsterdam; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr H. Bergema, Karoeni; Dr F. A. den Boeft, Rotterdam; Dr E. T. v. d. Born, Heemstede; Mr A. Bouman, Rotterdam; Ir B. ter Brugge, Almelo; Dr K. J. Cremer, Kampen; Mevr. W. Cremer-de Vries, Kampen; Dr R. J. Dam, Kampen; Dr A. C. Drogendijk, Dordrecht; Dr D. v. Dijk, Groningen; Drs D. J. Galle, Kampen; Mevr. G. Gilhuis-Smitskamp, Mijdrecht; Dr J. H. Hagenbeek, Zwolle; Dr J. van Herken, Ermelo; Dr B. Holwerda, Amersfoort; A. Janse, Biggekerke; Dr P. Jasperse, Leiden; Dr G. Keizer, De Steeg; Dr B. A. Kuoppers, Amsterdam; Dr J. L. Koole, Vreeland; Dr E. D. Kraan, Vlaardingen; A. Kuiper, Utrecht; Dr J. v. d. Linden, Poerworedjo; Dr S. O. Los, 's-Gravenhage; Mevr. C. E. Th. Luijcknaar Franken-Schreuder, Rotterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meina, Groningen; Dr H. Mulder, Deventer; Dr A. Ringmala, Ermelo; P. J. Risseuw, 's-Gravenhage; C. Rijnsdorp, Rotterdam; A. Schilder, 's-Gravenhage; Dr G. K. Schoep, 's-Gravenhage; Dr R. Schippers, Wanswerd; Dr J. Smelik, 's-Gravenhage; Drs H. Smilde, Groningen; Drs H. Smitskamp, 's-Gravenhage; Dr N. Streefkerk, Wollega; D. Stroo, Bussum; J. Strikwerda, Zeist; Prof. Dr C. van Til, Philadelphia Pa.; Dr C. Veenhof, Haarlem; Dr J. Veldkamp, Hilversum; Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Dr M. Vreugdenhil, Meliskerke; Dr P. de Vries, 's-Gravenhage; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr D. K. Wielenga, Capelle a. d. IJssel; Mr J. A. de Wilde, 's-Gravenhage; Dr S. U. Zuidema, Solo.

Alle stukken bestemd voor de Redactie zende men aan:
Prof. Dr K. SCHILDER, Vloedijk 101, Kampen.

Drukkers-Uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes.
Tel. No. 58. — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f 2.50 per halfjaar bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland f 7.50 en voor Ned.-Indië f 6.— per jaar.
Advertentiën: 25 ct. per regel. — Losse nummers f 0.15.

INHOUD: Hoofdart.: Armoede en Geestelijk leven, III. — Uit de Schrift: Hooren en Volgen (Joh. 1:37). — Kerkelijk leven: Verbondswaak, III. De gaastris van het nieuwe kerkrecht, III. Kerkinstellings. De Grootte Catechismus van Zacharias Ursinus, VII. — Even parkeer: Enkelvoudig denken. — Pop wetensch. schetsen: Geestelijke volksgezondheid, III. — Geestelijke adviezen: Kleingelooft, III. — Uit de historie: Prof. Dr H. H. Kuiper over het karakter en de bevoegdheid der meerdere vergaderingen, VI. — Opvoeding en onderwijs: In Schotland. — Stemmen uit onze kerken. — Perschoon. — Correspondentie. — Kerknieuwe. — Bijblad: Catechismus blz. 17-24.

HOOFDARTIKEL

Armoede en Geestelijk leven.

III.

Tot dusver hebben we alleen gesproken over het verband tusschen armoede en geestelijk leven zooals dat door Gods genade gelegd kan worden en ook inderdaad gelegd wordt in den individueelen christen, die onder armoede gebukt gaat.

Toch is dit niet het eenige, zelfs niet het voornaamste!

Het verband tusschen armoede en geestelijk leven zal zich nog onder geheel ander aspect aan ons moeten vertoonen, willen we althans de hoofdzak daarvan hebben gezien.

Om ook hiervoor oog te krijgen moeten we ons herinneren, dat het „geestelijk leven” zooals dat boven werd geteekend niet allereerst iets is van den afzonderlijken geloovige.

Neen — in eerster instantie wordt dat geestelijk leven gevonden in de Kerk des Heeren, in de verbonds-gemeenschap, in het volk dat onderdaan is van het Koninkrijk der hemelen.

We weten het toch wel, dat Jezus Christus op den Pinksterdag Zijn Geest heeft uitgestort in Zijn Kerk. Die Kerk is een „geestelijk huis”, een „woonstede Gods in den Geest”. De Kerk is nu eenmaal „ons aller Moeder”. En de moeder en het leven der moeder is er eer dan de kinderen en der kinderen leven. Via de Kerk, in de gemeenschap der Kerk komt het geestelijk leven ook in de kinderen Gods. In dezelfde mate als de geloovigen lid zijn van de Kerk des Heeren hebben zij deel aan het waarachtig, geestelijk leven.²⁾

Dit geestelijk leven nu komt in de Kerk tot ont-plooiing doordat de heilige wet des HEEREN daar weer tot heerschappij komt. Die wet immers is ook geestelijk, d.w.z. gegeven door en uitdrukkend den wil van den Heiligen Geest.³⁾ Daarom konden de Israëlieten zoo uitbundig jubelen over de schoonheid der wet! De langste psalm is geheel en al aan die wet gewijd. In de wet begroetten de echte Israëlieten den heiligen wil van hun Vader ten aanzien van gansch hun bestaan, hun doen en laten.

De wet is zoo gezien de spiegel van het schoone, rijke, heilige menschenleven. Volmaakte heilichheid is er dan wanneer het leven volmaakt gebonden is aan de wet des HEEREN. En in die gebondenheid

1) Ef. 2:22; 1 Petr. 2:5; 1 Cor. 3:9.

2) Vgl.: S. G. de Graaf, Het Woord Gods en de Kerk, Zutphen, J. B. van den Brink & Co. p. 68/9: „Van nature” leven wij bij deze volgorde: ik — de gemeenschap — God; wij moeten een totalen omkeer beleven, zoodat de volgorde wordt: God — de gemeenschap — ik.... De vaste grond is er eerst en dan pas de gemeenschap, die in Hem rust en ik als lid van die gemeenschap.”

3) Rom. 7:14. Vgl.: Prof. Greijdanus, Commentaar op Romeinen I, p. 342: geestelijk „d.i. het karakter dragend van Gods Geest, haren Oorsprong en Auteur” en p. 344: „Slechts in bepaalde opzichten werd zij (de wet) in Christus voor de geloovigen te niet gedaan: naar haren vloek, en als middel tot levensverwerving; maar niet als levensregel”.

komt de christenmensch ook tot de volkomen vrijheid der kinderen Gods!⁴⁾ De Geest des Heeren, Die eenmaal de wet gaf en ze daarna telkens weer laat schitteren voor en aandringt bij de geloovigen is dezelfde Geest, Die de harten der kinderen Gods gewillig maakt om die wet te gehoorzamen. En waar de Geest des Heeren is, aldaar is vrijheid.

Wanneer op deze wijze het geestelijk leven in de Kerk des Heeren tot bloei komt, worden geleidelijk alle verhoudingen omgezet, ge-re-formeerd. Het menschenleven krijgt een totaal ander aspect. Het wordt totaal anders gericht. Het wendt zich naar God toe in plaats van zich aan Hem te onttrekken. En stralend in Zijn liefde en gunst komt het ten slotte tot den vollen paradijsluister.

In dat geestelijk leven krijgt nu ook het stoffelijk bezit een eigen plaats, een eigen functie. Het wordt anders getaxeerd; het krijgt een ander doel.

Vóór alles gaan dan de oogen open voor het machtige feit, dat christenen in den strengen zin van het woord nooit „bezitters” zijn van eenig geld, eenig stoffelijk goed.

Zeker naar het burgerlijk recht zijn ze dat wel en moeten ze dat zijn, maar in religieuze zin zijn ze het nooit ofte nimmer.

Geloovigen zijn, met alles wat ze „bezitten”, met huizen, geld, goederen, kleding; met alles wat in landerijen, voorraadschuren en brandkasten wordt gevonden, eigendom van Jezus Christus. Niets is het hunne. Wie het zich in strikten zin zou toe-eigenen, steelt van den Koning van hemel en aarde.

Jezus Christus is de volstrekte Eigenaar van alles wat bestaat. Hij is de echte Bezitter. Zijn Vader heeft alles in Zijn hand gesteld. Wie dit niet erkent is een dief en steelt permanent. Er is geen andere keus: Jezus Christus erkennen als den Bezitter en van Hem alles ontvangen, of stelen permanent en overal.

Wie dit eenmaal werkelijk heeft gezien in het geloof, verstaat oogenblikkelijk, dat wij in den strengen zin van het woord nog nooit iets aan den Christus hebben kunnen „geven”. De gedachte aan zoiets is reeds absurd. Wat we wel konden doen, hebben gedaan en nog steeds doen is: van Christus stelen! Want alle gebruik van stoffelijk goed, dat niet is overeenkomstig Zijn wil, is rooven van den Christus Gods.

We moesten eigenlijk ook niet zeggen: we zullen iets „van het onze afzonderen” voor Jezus Christus en Zijn Koninkrijk. We kunnen dat niet. Het is reeds van Hem en voor Zijn Koninkrijk. We kunnen en mogen alleen wat van Christus goed, dat Hij onder onze berusting heeft geplaatst, afzonderen voor ons!

Rentmeester zijn over eigendommen die volstrekt van Christus zijn, dat is onze taak ten aanzien van de stoffelijke goederen dezer wereld — dat is onze eenige taak.

Ja, nog eens, van Christus zijn alle goederen en dus zijn ze voor Zijn Rijk, Zijn Kerk! Stoffelijk goed is vóór alles Kerkegoed!

In dit licht moeten we nu ook de z.g. goederengemeenschap zien, die we aantreffen in de eerste christengemeente.

Met een communistische gelijkheid van bezit heeft deze evenveel gemeen als een heilig huwelijk gemeen heeft met prostitutie!

Neen, de eerste christenen waren doorgeloid

4) Gal. 5:1, 13. Vgl.: Prof. Greijdanus, Commentaar op Galaten, p. 322: „Bedeeld wordt de vrijheid van de onderwerpenheid aan de wet, om daaruit zijne gerechtigheid te zoeken.... en dus ook het vrij zijn van den vloek, die op wetsovertreding rust....”, en p. 300: Het gaat bij die vrijheid „maar niet om de vrijheid als vrijheid, maar om in of met en door die vrijheid God te dienen, en te openbaren, dat het hart naar Zijn dienste en lof uitgaat, en niet maar dwang dien dienat bewerkt, noch slechts uitwendigheid daarbij heerscht”.

Over den doop.

De Gereformeerde voorstelling toch opent niet de mogelijkheid van behoudenis voor het geval, dat iemand geloofd. Zelfs laat ze zich met heel deze verborgen vraag niet in. Ze redeneert alleen uit het Verbond Gods en zegt ons van Godswaak, hoe geloovige ouders al hun kinderen bij de opvoeding te beschouwen hebben.

Dr A. KUYPER,

„De Heraut”, No. 678, 16 Nov. 1890.

van het geloofsbesef, dat Christus de volstrekte Bezitter was van al hun goederen en dat die goederen dus bestemd waren voor de gansche gemeenschap der geloovigen! „Niemand zeide, dat iets van hetgeen hij had zijn eigen was, maar alle dingen waren hun gemeen.”⁵⁾ Ze hadden alle dingen gemeen. Ja, zoo „hadden” ze dat. Zoo beschouwden ze dat.

Maar hun rentmeesterschap wierpen die eerste christenen niet weg! Geen denken aan. Ze vervulden het nu pas goed! Ze gingen het nu in het echte geloof uitoeven!⁶⁾

Welnu dit geloofsbesef, deze geloofsvisie op geld en ander stoffelijk goed, zullen weer moeten komen en sterker worden in het echte geestelijk leven der Kerk.

Ook nu zullen wij, leden der Kerk van Christus, alle dingen „gemeen” hebben in Jezus Christus, onzen Heer. En ondanks dat — neen — juist daarom zullen we rentmeesters zijn, in gespannen verantwoordelijkheid.

Zóó, zoo alléén, zullen we de armen helpen, hun gevende wat zij behoeven. Zóó, zoo alléén, wordt de armoede opgenomen in het geestelijk leven der Gemeente Gods, n.l. om haar, zooveel het mogelijk is, te bestrijden. Want omdat Christus de armoede haat, juist daarom heeft Hij Zijn arme kinderen lief!

Wat de armen zóó ontvangen, neen, dat ontvangen ze niet van menschen — het is alléén een geschenk van Jezus Christus, Die het door Zijn rentmeesters bezorgen laat.

En wat armen zóó ontvangen, dat is maar niet wat geld! Christus doet niet aan „maatschappelijke steun” of „philantropie”. De armen ontvangen in die gaven Zijn genade. Ze ontvangen erin een boodschap van hun Verlosser, opdat ze zouden proeven en smaken dat de Heere goed is, opdat ze niet vertwijfelen zouden in hun ellende.

Zoo die gaven ontvangende zullen zij roemen in Christus' vrijmacht en goedheid.

5) Hand. 4:32.

6) Over het woord „hebben” in de uitdrukking „en hadden alle dingen gemeen” (Hand. 2:44) schrijft Zahn (Apostelgeschichte, I, p. 139): „Ohne dass *habe* hier gerade zu gleichbedeutend mit *haben* der *lateinischen* gebräucht oder als Latinismus für habere zu beurteilen wäre, nähert es sich doch dieser Bedeutung, drückt aber deutlicher als jene Begriffe aus, dass es sich dabei nicht um eine theoretische Betheilung sondern zugleich um eine praktische Betätigung solcher Betrachtungs weise handelt”.

Dat hier van geen communisme sprake is blijkt uit het volgende:

1o. de uitdrukking „ze hadden alle dingen gemeen” in bovengenoemde betekenissen zou een zeer waagse uitdrukking zijn voor de invoering van goederengemeenschap.

2o. uit het „allen” is niets te concluderen. In vers 44 is allen: alle geloovigen. Het „zij” uit vers 45 omvat alléén de bezitters van landerijen en goederen en het allen uit vers 45 doelt alleen op degenen aan wie uitgedeld werd.

3o. in het „zij verkochten” ligt opgesloten, volgens den Griekischen woordvorm, dat men met het verkopen doorging. Er was dus niet een communisatie der goederen. Wanneer er nood was verkocht men wat enz. Dat KON alleen als er bezitters bleven, dat MOEST alleen als er armen bleven. Beide zou bij communisme uitgesloten zijn.

4o. Petrus zegt nadrukkelijk, dat het al of niet verkopen van een bezitting aan ieders vrije beslissing werd overgelaten. Hand. 5:4:Zoo het gebleven was, bleef het niet uwe, en verkocht zijnde was het niet in uwe macht?

5o. Als de gemeente reeds geruimen tijd bestaat heeft Maria, de moeder van Johannes nog een eigen huis in Jeruzalem (Hand. 12:12).

In Zijn goedheid! Want Jezus Christus geeft al Zijn kinderen spijze te rechter tijd.

In Zijn vrijmacht! Want Hij doet dat op Zijn wijze: hier door loon, „verdiend” in den arbeid; daar door rente van het kapitaal; ginds door pensioen in den ouderdom; en aan armen door de gaven der diakenen.

En zie: het komt alles alleen van Hem en zoo is het alles schoon te zijner tijd.

De diakenen — ze hebben in dit beheer en dezen arbeid van den Christus een wonderschoone functie.

Ze zijn waarlijk geen gelduitdeulers of bedeelers! Ze zijn dienstknechten van Jezus Christus, organen in Diens eigen arbeid.

Dienstknechten, die de gemeente er aan herinneren en blijven herinneren, dat al het „hare” het eigendom van Christus is en altijd blijft.

Dienstknechten, die de genadegaven van den Verlosser der wereld brengen ter plaatse waar het behoort.

Zoo zijn ook zij mannen, die door Christus geroepen werden tot dien bizonderen ambtelijken dienst, waarvan de kern altijd weer is de „dienst des Woords”.⁷⁾

7) Er hier en boven op wijzende, dat ook de kern van het werk der diakenen is „dienst des Woords” bedoel ik naar voren te brengen de gedachte, dat ten slotte de kern van allen arbeid van alle drie soorten ambtsdragers (herder-en-leeraar, ouderling en diaken) is het brengen van het Woord.

Deze gedachte houdt verband met de overtuiging, dat de ééne, ongedeelde Christus in elk van de drie bijzondere ambtsdragers komt en werkt, geheel en volledig.

In het herder-en-leeraar-ambt moge het profetische domineren; de aanbidding van genade is priesterlijk, het bedienen der deutmacht koninklijk.

In het diaken-ambt is het geven priesterlijk, maar de boodschap van Christus die er in meekomt is profetisch en het vragen, ja, eischen der gaven van de gemeente is koninklijk.

Deze opvatting is geen nieuwigheid.

Men leze van Dr. A. Kuyper Sr het volgende („De Heraut”, No. 579, 27-1-89):

„Wil men nu, dan bestaat er zeer zeker tusschen de drie kerkelijke functies (herder-en-leeraar, ouderling, diaken — C. V.) en de drie takken van 't geestelijk ambt (profeet, priester, koning — C. V.) zeker verband, in zoverre Christus zich voor de bediening van zijn profetisch ambt meer bijzonder van de Dienaren; voor zijn priesterlijk ambt meer bijzonder van de Diakenen; en voor zijn koninklijk regerend ambt meer bijzonder van de Ouderlingen bedient; maar toch is deze onderscheiding verre van stipt doorgaande. WANT FEITELIJK IS ER IN ELK VAN DEZE DRIE FUNCTIES IETS VAN ELK DEZER DRIE GEESTELIJKE AMBTEN”. (Laatste onderstreeping van mij — C. V.)

Hetzelfde vindt men bij Dr. R. J. W. Rudolph in zijn rede: „Diaconale Philantropie of Diaconale Armenzorg”, Hilversum, J. A. Witzel. Daarin schrijft hij:

„Ten tweede stel ik voor, om de stelling prijs te geven, dat het leeraarsambt voortvloeit uit het Profetisch, het ouderlingenambt uit het Koninklijk, en het Diakenambt uit het Hoogepriesterlijk ambt van Christus.

Deze stelling is o.i. onhoudbaar, en kan tot verkeerde gevolgtrekkingen aanleiding geven.

Want ten eerste is het volstrekt niet waar, dat het leeraarsambt voortvloeit enkel en alleen uit het Profetisch ambt van den Christus. Het leeraarsambt vloeit voort uit het Middelaarsambt, en derhalve zoowel uit het Koninklijk en Hoogepriesterlijk als uit het Profetisch ambt van den Middelaar.”

Precies hetzelfde geldt ook, volgens Dr. Rudolph van het ouderlingen- en diakenenambt.

Tot de eenheid en ondeelbaarheid van het drie-eenige ambtswerk ook in de diensten van Dienaar des Woords, Ouderling en Diaken komt ook, zij het op een andere wijze, Dr. J. C. Sikkel.

In zijn bekende stellingen, verdedigd op de Provinciale Diaconale Conferentie van Zuid-Holland in 1890 typeert hij gansch den dienst der Kerk als „dienst der barmhartigheid” en schrijft dan het volgende in de 12de stelling:

„De ROEPING DER KERK IN DE BESTRIJDING DER ELLENDE is drieërlei, daar zij de geestelijke, zedelijke en stoffelijke ellende moet te keer gaan; gelijk ook de zalving Christi een drievoudige is.

Als Profeet deelt Hij aan dwazen wijsheid mee; als Koning brengt Hij alles onder Gods ordinantie; als Priester vertroost en reinigt en troost en zegent Hij. Toch zijn deze drie ambten een, en gaat Hij alle ellende tegen door Zijn ééne drievoudige ambt als de Christus.

Zoo strijdt ook de Kerk niet door drie ambten, maar in drieërlei opzicht: GEHEEL HAAR DIENST IS BEDIENING DER BARMHARTIGHEID. Zij bestrijdt de geestelijke ellende door de prediking des Woords en onderwijzing; de zedelijke ellende door tucht, regering en vermaning; de lichamelijke en stoffelijke ellende door het helpen der armen”. (Alle spatieeringen zijn van Dr. Sikkel zelf.) Vgl. Diaconaal Handboek, p. 38 v.v.

Nog weer anders is de opvatting van Dr. S. G. de Graaf: In zijn: KERK en kerk, lezen we het volgende: „Indedaar is Christus het Hoofd der Zijnen, als aller tegenwoordiger, profeet, priester en koning, opdat Hij aan allen die ambten zou terugkeren. Bovendien is Hij echter „uit het volk verhoogd”, om ook over Zijn volk koning te zijn. Hoe zouden anders de ambtsdragers, Zijn gezanten, Zijn gedelegeerden (2 Cor. 5:20) zijn? Met dat koningschap van Christus staat dan het ambt in de kerk in verband. Dat ambt vloeit niet voort uit het drieërlei ambt van Christus als den tweeden Adam. Uit dat laatste vloeit wel voort het ambt der geloovigen. Daarvan moet echter onderscheiden worden het kerkelijk ambt, dat met die bijzondere verhooging van Christus in verband staat”. Zie: Het Woord Gods en de Kerk, p. 56.

Het is de vraag of deze isolering van één ambtelijke functie (de koninklijke) houdbaar is. De bijzondere verhooging raakt ook Christus' profetisch en priesterlijk ambt. Als den Christus, den tot het drieërlei ambt Gezalfde, is Hij verhoogd en werkt Hij nu door den drievoudigen „dienst” in de Kerk. Op bovenstaande wijze wordt bovendien wel het gezegd, waarmee de drie bijzondere ambten werken, gefundeerd, maar niet hun arbeid zelf getypeerd.

De vraag naar de verhouding van algemeen en bijzonder ambt en hun verband met den Christus, blijft nog aan de orde. Dr. Kuyper ging eenmaal zelfs zoo ver met te

Wanneer zoo het geestelijk leven in de gemeente bloeit en de beteekenis, de functie van het stoffelijk goed in het Koninkrijk Gods en de Kerk des Heeren weer is verstaan, dan zal in de Kerk de armoede zeer, zeer dikwijls overwonnen worden. Want dan zal het laten bestaan der armoede, waar ze gelukkig kan worden als een gruwelijke zonde worden beschouwd.

En toch zien we het dat de Kerk dikwijls armoede heeft geleden. Zoo niet de gehele Kerk op aarde, dan toch zeker fragmenten ervan. En ook nu nog zijn er zeer vele kinderen Gods die worstelen met en ondergaan door den honger.

Worden dan de woorden, de beloften van God en Zijn Christus krachteloos? Liegt de verklaring, dat het brood zeker en het water gewis zal zijn?

Neen — om iets van deze angstige werkelijkheid te verstaan zullen we vasthouden dat het hier op aarde vóór alles gaat om den dienst van God, om de uitwerking van Christus' verlossing, om de overwinning der wereld.

Voor den dienst van God, voor die verlossing, voor die overwinning kan het soms noodig zijn dat de kinderen Gods honger lijden, ja, zelfs sterven van honger en dorst, juist zooals het soms ook noodig kan zijn dat ze in gevangnissen en concentratiekampen moeten zuchten, ja, den marteldood moeten ondergaan!

Zeker er is de broodvraag — maar daarbovenuit gaat de vraag van den dienst des Heeren! En om dien dienst des Heeren moet soms de honger het brood en de dorst het water worden. Want deze wereld is overgangstoestand.

Overgangstoestand die leiden zal naar de wereld van den absoluten honger en den eeuwigen, volstrekten dorst, maar ook naar die wereld waarin iedere honger en iedere dorst in eeuwigheid onmogelijk zal zijn in de duurzame verzadiging van de aanzittenden aan het Avondmaal van de bruiloft des Lams.

II.

C. V.

beweren, dat de bijzondere „ambten” eigenlijk geen ambten zijn. Ambt was alleen het ambt der geloovigen. „Elk kerkelijk ambtsdrager is niets dan een behulpzel, waarvan Christus zich bedient, om, daar hij in den hemel en wij op aarde zijn, het Woord der Heilige Schrift dat bij ons achterblijft, zijn effect te doen hebben in zijn kerk. (Men lette er weer op: het gaat om het Woord — C. V.) Ambten in eigenlijken zin bekleeden deze personen dus niet”. „De Heraut”, 579.

UIT DE SCHRIFT

Hooren en Volgen.

En die twee discipelen hoorden hem dat spreken, en zij volgden Jezus.

Johannes 1:37.

Hoe duidelijk en schoon ligt hier het verband tusschen het genademiddel en de genade zelf.

Het genademiddel is de prediking van Johannes den Dooper. En de genade zelf zien wij in dat geloovig volgen van Jezus door een tweetal hoorders. Niet dat de prediker dezen uitslag bewerkt. Zijn hand reikt niet tot de diepte van het menschelek hart. Er zijn dan ook velen onder de prediking van den Dooper geweest, die zich van hem en van Jezus hebben afgewend. En niettemin legt de Schrift hier dat verband: — zij hoorden, en zij volgden. Die twee zijn toch door de middelen getrokken, en onder den dienst des Woords aan Jezus verbonden. Het spreekt ons van de genade des Heiligen Geestes, die van deze middelen gebruik wil maken.

En dit verband is zóó sterk, dat Jezus zelf Zich onder de prediking des Woords begeeft, wijl Hij daar de Zijnen verwacht. De Schrift meldt immers dat Jezus daar aanwezig was. Zelfs de Zoon van God ontloopt de middelen niet. Hij zegt niet: — „de uitverkorenen zullen toch wel komen”. Maar Hij rekent met den geopenbaarden wil des Heeren. Hij verwacht Zijn discipelen daar, waar Zijn Woord, waar Hijzelf gepredikt wordt. De Brudegom komt daar, waar de vriend des Brudegoms bezig is der bruid van Hem te spreken.

Wat is hier tegelijk een onmiskenbare trek van Christus' waarachtige menschheid. In Zijn menschelek bewustzijn was Hij niet alwetend. Dan moest ook Hij uit de toekomst ervaren, wie de Vader Hem geven zou. En nu komt Hij daar, waar de middelen der genade zijn, en waar Hij door die middelen wordt aangewezen. Daar mag Hij Zijn volgelingen verwachten.

Het moge tot ons spreken, opdat we een recht gezicht hebben op de prediking des Woords. Christus is daarbij aanwezig met het bewuste doel, dat wij Hem daar volgen zouden. En nu hebben wij Zijn bedoeling te beantwoorden met de onze, dat ook wij Hem daar vinden en volgen zouden; en niet slechts Hem volgen voor de eerste maal, om dan het genademiddel los te laten; maar wij hebben aldóór onder het Woord te komen, teneinde ons al inniger aan Christus te verbinden, en Hem altijd opnieuw en blijvend te volgen.

Ach, wij hebben onszelf wel te beschuldigen.

Want wat gaan wij soms met gansch andere bedoelingen. Wat gaan we ook menigmaal doelloos. En dan klagen we wel, dat we geen „zegen” ontvingen; of, dat we er weinig aan „hadden”. Maar zoo wij met het gaan hooren van het Woord eens bedoelden Jezus daar te mogen volgen, en wij brachten dat voor den Heere in 't gebed, met de vraag of hij de veranderingen wilde wegnemen; en we zagen onszelf dan als de grootste verandering, ons eigen dwaalziek en wederstrevig hart; en wij gingen de genade des Heiligen Geestes inroepen, opdat dit woord aan ons vervuld werd, en voortdurend vervuld: — „en zij hoorden, en zij volgden”; hoe zou dan de Goddelijke goedkeuring en gunst daar op rusten; hoe vruchtbaar en werkzaam zouden de genademiddelen zijn, en hoe schoon het verband gezien worden tusschen het genademiddel en de genade zelf.

Niet, dat we nu meenen mogen aanstonds die uitwerking te zien en bewust den band aan Christus te verkrijgen.

Deze geschiedenis geeft ons daarin een praktische les.

Die twee discipelen waren den vorigen keer óók onder het Woord geweest, en den keer daarvoor ook, en zij waren al geruimen tijd bij Johannes onder dezelfde prediking. En toch volgden zij nu pas. Waren die vorige keeren dan nutteloos geweest? Neen, de Heere had door die voortgaande prediking hun zielen toebereid, en geleid naar Jezus. En toen kwam het dóórbrekend oogenblik.

Dat toont ons, hoe het Gods bedoeling niet is, dat we maar eens een kerk binnenloopen, of de Schrift eens opslaan; doch dat de Heere een doorgaande bediening des Woords wil, waarvan wij getrouw gebruik hebben te maken. Het is een groote zaak, het Lam Gods te mogen volgen, en dat bewust-geloovig te doen; het kan niet zonder dat wij het waarlijk begeeren en bedoelen. En dit zal uitkomen in het getrouw gebruik maken van de middelen der genade; daarin niet slordig en grillig te zijn; maar het er op gezet te hebben te hooren en te volgen. En dan wil de Heere, evenals bij deze discipelen, ons leiden en bereiden en brengen in de richting van den Heere Jezus, en onze zielen door de onderwijzing des Woords straks bekwaam doen zijn om Christus aan te nemen.

Zoo wij dit waarlijk bedoelen, dan is hier vertroosting. Zoo wij onder de prediking Christus zoeken te vinden, — het zal geschieden. Laat ons niet ontmoedigd worden, indien het daartoe nog niet kwam. Ook deze groote discipelen hadden al vroeger gehoord: — „Ziet, het Lam Gods!” en zij waren nog niet toegetreden. Laat ons werkzaam blijven met de bedoeling van Christus om ons te vinden. Laat ons gelooven in die bedoeling, en er biddend bij Christus op pleiten. Dan zal straks de nevel scheuren, — en wij zullen hooren en volgen.

U.

V. A.

KERKELIJK LEVEN

Verbondswraak. (III.)

Wat in Hebr. 12:25 staat, schijnt ons — ook in de prediking — moeilijk uit te werken of in zijn concrete scherpte te aanvaarden, wanneer men de stoute stelling heeft verdedigd, dat verbondswraak „slechts een oudtestamenteel begrip” is, dat in het Nieuwe Testament geen plaats meer heeft.

Men moest, geloof ik, bij de bespreking van dit vraagstuk niet in de laatste plaats aan den brief aan de Hebreëen denken; is het niet juist deze, die bijzonder over de verhouding tusschen Oud- en Nieuw Verbond, en dan met name in ons hoofdstuk (12) spreekt?

▼

Niet, dat Hebreëen 12 daarin alleen staat. Heel de brief is er vol van. En als ik het zoo zeggen mag, met name Hebr. 6 is het hoofdstuk, waarin wel niet het scherpst over de verbondswraak geredeneerd wordt, doch waarin wel de verbondswraak in haar scherpste straalverfening geteekend wordt. Daar toch is volgens vele uitleggers en dogmatici — we kennen de plaats van onze catechisatiejaren — sprake van de lastering tegen den Heiligen Geest: de scherpste, speciaal nieuwtestamenteel verbondswraak.

Volgens Prof. Grosheide (Komm. 26) is „de hypothese, die het meest verklaart en door de minste bezwaren gedrukt wordt, deze, dat de brief aan de Hebreëen is gericht tot een kring van Jodenchristenen behorende tot de kerk te Rome”.

Jodenchristenen.

De positie, die zij innemen, is in Rom. 9-11 wel zeer duidelijk aangegeven: ze waren eerst begrepen in den boom van Israël als volk van het verbond; die boom nu is niet ongekapt, maar blijven staan; alleen is dit gebeurd: de verbondswraak heeft de dorre takken afgekapt (door de kracht van... het Nieuwe Testament), en nu zijn de heidenen, die in Christus leerden gelooven, en die als nieuwe loten op den ouden stam ge-

ent werden, n... als vader der... de oude, maar... was als boom... het verbon... en de God van... gesproken; de... genademiddele... komen; en we... de genademid... maar ze waren... was het een b... zijn takken d... beneden, en e... heidenen ha...

De boom... den, zeggen...

Dat dit wat... weren. Ik zou... beweren kun... 11:16 uitdruk... indien de eer... heilig. Hier ge... om Israëls pos... ten onrechte... te tekenen.

501) zegt, dat... beide in deze... klomp, en da... gen” worden... sonen bedoel... vs. 16b gespr... zo zijn ook... „wortel” word... eerste plaats... de eerstelingen... ken de Joden... chen, uit wel... de apostel Pa... aan Zijn VE... dat Hij dat V... geslacht. Daar... borgt, dat Go... zal brengen...

BOND er aan... niet uit” —... sommige, en... uitvallen (L... de opvatting... neerenden ge... (deegklomp)... poneeren, di... laten (een... Nieuwe Testa... ten¹⁾ stellen... Grejdanus to... is, die den te... 5 en 7 wijzen... de boom behe... ken en blader...

En nu ver... wier apostel... heffen. Door... straks los ge... u niet spare... nemendheid... geloof verloof... van het Oud... Hetzelfde be... eerst uitwend... zulke voorstel... ging gehad, b... Ook de Kantt... en deeg zijn... behooren tot... komelingen d... (volgens Kan... met hun zaad... takken zijn a... verstooten va... waken, dat... staan, toch... gens Kantt... meente en V...

Is nu hier... keerden gete... toe te zien... geen verbond... het teneer be... zelfden reden... Christus Jezu... dat feitelijk... Hebr. 3 verm... den Psalm, c... maant dan... Nieuwe Ver... rekenen, dat... doorgaan mei... zal, wat Hij... zal” (Prof. G... dat VAN ST... moest worden... 65 naar aan... tot het volk...

1) Natuurlij... het verbond... (kan) is wat a... te verbreken... zij hij de verb... consequent ee...